

IČO: 652 697 05, DIČ: CZ65269705
Bankovní spojení: 71234621/0100
Nositel certifikátu ISO 9001:2008, 14001:2004, akreditace NIAHO
www.fnbrno.cz

Naše zn.: 2017/66614/FNBRNO- 28.11.1 – Kr/Ka
Vaše zn.: -

V Brně dne 15. 5. 2017

Poskytnutí informací dle z.č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění (dále jen „Zákon“)

Fakultní nemocnice Brno jako povinný subjekt podle ust. § 2 odst. 1 Zákona obdržela Vaši žádost o poskytnutí informace podanou prostřednictvím dopisu ze dne 22. 4. 2017, doručeného dne 3. 5. 2017, ve kterém požadujete poskytnutí odpovědí na otázky spojené s porodem a dále požadujete kompletní informovaný souhlas k porodu vaginálně i k císařskému řezu.

K vašim dotazům sdělujeme následující:

1. v části žádosti obsahující dotazy odkazujeme na samostatné rozhodnutí o odmítnutí části žádosti zasláné prostřednictvím České pošty a.s.
2. V příloze Vám zasíláme písemný informovaný souhlas k císařskému řezu. Písemný informovaný souhlas k porodu vaginálně nemá Fakultní nemocnice Brno vytvořený, a to v souladu s ust. § 34 odst. 2 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, v platném znění, dle kterého se písemná forma souhlasu vyžaduje pouze tehdy, pokud tak stanoví jiný právní předpis nebo pokud tak s ohledem na charakter poskytovaných zdravotních služeb určí poskytovatel.
Informace o průběhu porodu ve Fakultní nemocnici Brno můžete najít na tomto odkazu: <http://www.fnbrno.cz/nemocnice-bohunice/gynekologicko-porodnicka-klinika/predporodni-priprava/t2072>

MUDr. Roman Kraus, MBA
ředitel FN Brno

Vyřizuje: Mgr. Lenka Kaňová Glajchová, MBA, vedoucí Oddělení právních věcí, tel. 532232708, e-mail: kanovaglajchova.lenka@fnbrno.cz

PŘÍLOHA K INFORMOVANÉMU SOUHLASU

207

Císařský řez (sectio caesarea)

Císařský řez patří mezi základní porodnické operace a provádí se na základě komplexního vyšetření těhotné i plodu. Důvod k císařskému řezu vzniká nejčastěji v průběhu normálního porodu, pokud **náhle** vznikne ohrožení zdraví nebo života rodičky či plodu, nebo **plánovaně**, kdy ze zdravotních důvodů není možné vést Váš porod přirozenou cestou. O tom, zda bude proveden císařský řez, vždy rozhoduje vedoucí lékař po zvážení všech okolností týkajících se dosavadního průběhu porodu nebo momentálního zdravotního stavu matky i plodu. Pokud je rodička při vědomí, sdělí jí důvody svého rozhodnutí a vyžádá si její písemný souhlas. Ve výjimečných případech, když je rodička v bezvědomí, postupuje podle všeobecných zásad porodnické praxe – záchrana života a zdraví matky i plodu. V případě zájmu a souhlasu rodičky informuje i blízké příbuzné. Císařský řez nelze provést pouze na vlastní žádost rodičky nebo rodinných příslušníků. Tento výkon totiž představuje pro matku i plod větší riziko, než přirozený porod. Pokud během těhotenství nebo porodu vyvstane jednoznačná indikace k císařskému řezu, tak tento operační výkon nemá alternativu, kterou by bylo možné situaci řešit.

Vlastní operační výkon:

Operační řez je veden nejčastěji příčně v dolní části břicha. Výjimečně je nutné např. při ohrožení plodu nebo značné obezitě provést podélný řez od pupku směrem ke stydké sponě. Po otevření břišní dutiny je otevřena dutina děložní a vybaven plod a následně placenta. O novorozence se po jeho vybavení starají dětské lékaři, kteří jsou přítomni na operačním sále. Po prvním vyšetření Vašeho dítěte rozhodují, na kterém oddělení bude dítě dále umístěno a jaké sledování vyžaduje. O stavu Vašeho dítěte Vás budou pravidelně informovat. Rána v děloze i břišní stěně je poté pečlivě sešita. Po výkonu budete uložena na pooperačním pokoji s intenzivní lékařskou a ošetrovatelskou péčí. Dítě Vám bude předáno do vlastní péče, jakmile to Váš zdravotní stav dovolí. Při císařském řezu se provádí celková nebo epidurální anestezie. U celkové anestezie jste usnávána a průběh operace nevnímáte. Při epidurální anestezii je Vám injekcí v oblasti bederní páteře znecitlivěna pouze dolní polovina těla, necítíte bolest, ale jste celou operaci při vědomí. O způsobu anestezie - rozhodne lékař – anesteziolog po dohodě s Vámi a po zvážení všech důležitých okolností.

Následky operace:

Nekomplikovaný císařský řez nemá vliv na možnost dalšího otěhotnění a donošení těhotenství. Ukončení předešlého těhotenství císařským řezem není rovněž důvodem k automatickému rozhodnutí pro operační vedení dalšího porodu. V obou případech je však nutné podrobnější sledování průběhu těhotenství a porodu, protože stěna děložní je oslabena jizvou. Intenzivní pooperační sledování na lůžku probíhá minimálně po dobu 12 až 24 hodin po provedení operačního výkonu. Následuje běžná poporodní péče. Propuštění je zpravidla plánováno na 4. nebo 5. pooperační den. Po dobu šestinedělí je doporučen šetřící režim stran námahy břicha.

Možné komplikace:

Žádné pracoviště ani lékař Vám nemůže zaručit ideální a nekomplikovaný průběh operace. Všeobecné komplikace provázející operační výkony jsou díky pokroku v medicíně velmi řídké. Pro pooperační průběh po císařském řezu jsou typické některé komplikace, které souvisí nejen se samotnou operací, ale i se změnou celkového zdravotního stavu ženy po porodu. Jde o silnější krvácení z dělohy nebo infekce a komplikované hojení operační rány. Dále pooperační průběh může komplikovat „trombóza“ (vytvoření krevních sraženin v žilách např. dolních končetin), „embolie“ (uzavření žil krevní sraženinou, nejčastěji v plicích), zauzlení střev „ileus“ nebo infekce močových cest. I přes pečlivou operační techniku může dojít během operace k nepředpokládané závažné situaci (prudké krvácení, placenta vrostlá do dělohy, porucha srážlivosti krve a jiné), která vyžaduje v zájmu záchrany života ženy okamžité odstranění dělohy. Dále může dojít k náhodnému a neúmyslnému poškození okolních orgánů, např. močového měchýře, močovodu a tlustého střeva. Tato poškození mohou vést k rozšíření stávajícího operačního výkonu o další výkon.

Příloha k informovanému souhlasu Základní informace před výkonem v anestézii

Připravujete se k lékařskému výkonu, který bude proveden v anestézii, za použití některého z níže popsaných postupů, které zajišťují vyloučení vnímání bolesti, zabraňují rozvoji stresu a nechtěných reakcí organismu, které by znemožnily provést daný výkon nebo by Vás mohly ohrozit na zdraví či životě.

Před výkonem v anestézii musíte podstoupit důkladné předoperační interní vyšetření včetně laboratorních krevních testů. Anesteziolog (lékař se specializací v tomto oboru) prostuduje a zhodnotí všechna vyšetření a všechny dostupné informace o Vašem zdravotním stavu (prosím poskytněte nám všechny informace - je to první předpoklad pro bezpečné provedení Vaší anestézie). Určí míru rizika a vyhodnotí, který typ anestézie je pro Vás nejvhodnější, případně navrhne další nutná doplňující vyšetření. Současně rozhodne o Vaší premedikaci. Jde o podání léků před lékařským výkonem (většinou ve formě tablet nebo injekce), které vede ke zklidnění, působí proti bolesti a usnadní úvod do anestézie.

Volba typu anestézie závisí na rozsahu lékařského výkonu, Vašem zdravotním stavu, požadavcích operátora a také na Vás. Budou-li Vaše přání ohledně anestézie reálná, určitě k nim anesteziolog přihlédne. Platí zásada, že vždy je zvolen takový způsob anestézie, který je pro pacienta nejvíce bezpečný.

Celková anestézie – narkóza je uměle navozená ztráta vědomí. Současně jsou farmakologicky vyřazeny pocity bolesti. Při některých operacích je vyřazeno samovolné dýchání a do dýchacích cest je zavedena speciální rourka (výkon se označuje jako intubace). Tato rourka je napojena na dýchací přístroj, který po dobu operace zajišťuje umělé dýchání. Úvod do celkové anestézie a celý její průběh je umožněn léky podávanými do žíly nebo vdechováním anesteziologických plynů. V průběhu celého výkonu budou vaše základní životní funkce sledovány anesteziologickým týmem a moderní monitorovací technikou.

Místní anestézie – jde o skupinu technik, které po určitou dobu vyřadí vnímání bolesti v různých částech těla. Provádí se tak, že do okolí nervu nebo nervové pleteně se jehlou a stříkačkou podají léky (lokální anestetika, analgetika), které dočasněablokují převod bolestivých nervových vzruchů. Mezi nejčastěji používané techniky místní anestézie patří subarachnoidální a epidurální anestézie. Lokální anestetikum se podává speciálními jehlami do prostorů páteřního kanálu. Tyto anesteziologické techniky jsou vhodné především u operačních výkonů na dolní polovině těla. U některých typů výkonů na horní nebo dolní končetině je možné provádět periferní blokády, které přeruší vedení vzruchů z operované končetiny. V průběhu místní anestézie je pacient při vědomí, nebo - je-li to pro něj nepříjemné - je možné podat lehký uspávací prostředek, v tomto případě hovoříme o sedaci.

V některých případech je vhodné obě techniky (celkovou a místní anestézii) kombinovat. Techniky místní anestézie je potom možné využít pro tlumení bolesti v pooperačním období.

Analgosedace – (monitorovaná anesteziologická péče) je stav sníženého vnímání bolesti a útlumu vědomí po aplikaci sedativ a analgetik, ze kterého je pacient probuditelný silným podnětem. Nejčastěji se užívá u nepříjemných vyšetřovacích metod.

Transfúze – Některé typy operačních výkonů jsou spojeny s krevní ztrátou. Máte-li nachystánu autotransfúzi bude Vám v průběhu operačního výkonu nebo v krátkém časovém intervalu po něm podána. V případě větších nebo neočekávaných krevních ztrát bude situace vyřešena podáním náhradních roztoků, transfúzních přípravků či krevních derivátů.

Rizika anestézie

Neexistuje žádný způsob anestézie bez rizika. Odhad rizika vychází ze zhodnocení Vašeho celkového zdravotního stavu, zhodnocení zátěže Vašeho organismu plánovaným operačním zákrokem a zvoleným způsobem anestézie.

K nejčastějším komplikacím celkové anestézie patří:

- nevolnost a zvracení (až 10% celkových anestézií),
- škrábání a dočasná bolest v krku (do 10% celkových anestézií),
- pokles krevního tlaku (3% celkových anestézií),
- poruchy srdečního rytmu (1% celkových anestézií),
- zvýšení krevního tlaku (1% celkových anestézií)
- srdeční infarkt (méně než 1% celkových anestézií)
- smrt v průběhu anestézie (0,009% celkových anestézií, týká se především pacientů v kritickém stavu bezprostředního ohrožení života například při těžkých úrazech, kteří musí podstoupit operační výkon v anestézii).

K nejčastějším komplikacím místní anestézie patří:

- technické problémy při lokalizaci správného místa pro provedení místní anestézie s nutností provést operační výkon v celkové anestézii
- bolesti v zádech
- bolest hlavy (méně než 2% u subarachnoidální blokády)

Co bude uděláno pro Vaši bezpečnost?

Zavedení monitorovacích technik učinilo anestézii velmi bezpečnou. Během operace anesteziolog vždy sleduje krevní tlak, EKG záznam srdeční činnosti, sytění krve kyslíkem pomocí nebolestivého prstového klipu, složení vdechovaných a vydechovaných plynů. U velmi náročných operací nebo v případě komplikací během operačního výkonu je monitorace rozšířena o invazivní sledování a měření. Vždy jde o individuální volbu daných sledovacích technik (např. tlaku v centrálním žilním řečišti, v tepenném řečišti).

POKYNY

Každá anestézie je zásahem do organismu. Pro bezpečný průběh Vašeho operačního výkonu v anestézii dodržte prosím následující pokyny:

- V akutním stavu infekčního onemocnění bude Váš operační výkon odložen; obdobně pokud proděláte 14 dnů před plánovaným výkonem nějaké akutní infekční onemocnění (např. angína, chřipka).
- Pokud kouříte, omezte několik dní před výkonem kouření a nejméně den před výkonem nekuřte vůbec.
- Dodržte prosím náš požadavek lačnění před výkonem. Na oddělení budete přesně instruováni kdy můžete naposledy jíst a pít. Tímto opatřením předejdete riziku zvracení během anestézie a nebezpečí zatečení žaludečního obsahu do dýchacích cest.
- Před výkonem sejměte zubní protézu, oční čočky, protézy a brýle, šperky včetně piercingu, sponky a vlasové paruky. Delší vlasy si stáhněte gumičkou.
- Tetováž v místě aplikace svodné anestézie může být důvodem odmítnutí tohoto způsobu znecitlivění
- Před anestézií nepoužívejte make-up, oční stíny, oční linky, řasenku - hrozí riziko zánětu očních spojivek.
- Je-li plánováno Vaše propuštění z nemocnice do domácí péče v den operačního výkonu či vyšetření, nesmíte tento den řídit motorová vozidla, provádět právní úkony, činit důležitá rozhodnutí a je vhodné se vyvarovat práce s nebezpečnými nástroji či přístroji. Zajistěte si již dopředu doprovod dospělou osobou do domácí péče a její dohled nad Vámi do následujícího dne.

V Brně dne: .....

četl: .....

jméno pacienta (zákonného zástupce)

podpis: .....

pacient (zákonný zástupce)

Informovaný souhlas

Jméno a příjmení pacienta: .....RČ.: .....

Bydliště: ..... kód ZP: .....

Jméno a příjmení zákonného zástupce* .....

Klinika / oddělení: ..... **II. ARO** .....

Seznámení provádějící lékař: .....

Plánovaný výkon: ..... **anestézie/ analgezie** .....

Prohlašuji, že jsem četl přílohu, která je nedílnou součástí tohoto informovaného souhlasu a že mi bylo zdravotnickým pracovníkem sděleno a vysvětleno:

- účel, povaha, předpokládaný prospěch, následky a možná rizika zdravotního výkonu,
- zda plánovaný zdravotní výkon má nějakou alternativu a zda mám možnost zvolit si jednu z alternativ,
- možná omezení v obvyklém způsobu života a v pracovní schopnosti po provedení příslušného zdravotního výkonu a případné změny zdravotní způsobilosti,
- údaje o léčebném režimu a preventivních opatřeních, která jsou vhodná, o provedení kontrolních zdravotních výkonů.

V případě, že jsem zákonný zástupce nezletilého pacienta, pacienta zbaveného způsobilosti k právním úkonům nebo pacienta s omezenou způsobilostí k právním úkonům svým podpisem stvrzuji, že shora uvedené informace byly poskytnuty v přiměřeném rozsahu a formě též pacientovi.

Poté, co jsem měl(a) možnost klást doplňující otázky a zeptat se na vše, co pokládám za podstatné a moje dotazy mi byly lékařem zodpovězeny, prohlašuji, že jsem podaným informacím a vysvětlením plně porozuměl(a), považuji mé poučení za dostatečné a na základě své svobodné vůle a poskytnutých informací **souhlasím s provedením uvedeného zdravotního výkonu.**

V Brně dne: ..... čas: .....

podpis: .....
pacient (zákonný zástupce) ..... seznámení provádějící lékař

V případě, že se pacient (zákonný zástupce) nemůže podepsat:

důvod:.....

způsob projevu souhlasu: .....

Svědék: .....
jméno a příjmení ..... podpis

Informovaný souhlas

Jméno a příjmení pacienta: ..... RČ.: .....

Bydliště: ..... kód ZP: .....

Jméno a příjmení zákonného zástupce .....

Klinika / oddělení: .....

Seznámení provádějící lékař: .....

Plánovaná zdravotní služba: .....

Prohlašuji, že jsem četl přílohu, která je nedílnou součástí tohoto informovaného souhlasu a že mi bylo zdravotnickým pracovníkem sděleno a vysvětleno:

- účel, povaha, předpokládaný prospěch, následky a možná rizika zdravotních služeb,
- zda navrhované zdravotní služby mají nějakou alternativu a zda existuje možnost zvolit si jednu z alternativ,
- možná omezení v obvyklém způsobu života a v pracovní schopnosti po poskytnutí příslušných zdravotních služeb a případné změny zdravotní způsobilosti,
- údaje o léčebném režimu a preventivních opatřeních, která jsou vhodná, a o poskytnutí dalších zdravotních služeb.

V případě, že jsem zákonný zástupce nezletilého pacienta nebo opatrovník pacienta s omezenou svéprávností, svým podpisem stvrzuji, že shora uvedené informace byly poskytnuty v přiměřeném rozsahu a formě též pacientovi.

Byl(a) jsem poučen(a) o svém právu svobodně se rozhodnout o postupu při poskytování zdravotních služeb. Poté, co jsem měl(a) možnost klást doplňující otázky a zeptat se na vše, co pokládám za podstatné a moje dotazy mi byly lékařem zodpovězeny, prohlašuji, že jsem podaným informacím a vysvětlením plně porozuměl(a), považuji mé poučení za dostatečné a na základě své svobodné vůle a poskytnutých informací **souhlasím s provedením uvedené zdravotní služby.**

V Brně dne: ..... čas: .....

podpisy: .....

pacient / zákonný zástupce / opatrovník

(jedná-li se o nezletilého pacienta, který dovršil 14 let, připojí podpis zákonný zástupce i pacient)

.....
seznámení provádějící lékař

V případě, že se pacient (zákonný zástupce / opatrovník) nemůže ze zdravotních důvodů podepsat:

důvod:.....

způsob projevu souhlasu: .....

Svědék: .....

jméno a příjmení

podpis

Diagnóza včetně určené strany (česky):

--

Zjednodušený verifikační protokol pro nemocné se stranovým výkonem

Plánovaný výkon:	Strana	
	Pravá	Levá
Strana postižení dle ambulantního záznamu		
Strana postižení dle chorobopisu		
Strana postižení podle informovaného souhlasu pacienta		

Pokud nelze získat informovaný souhlas pacienta, proškrtnout obě kolonky (levá i pravá).

Plánovaný výkon:	Strana	
	Pravá	Levá
RDG metody ze dne:		
RDG metody ze dne:		
Jiná použitá dokumentace:		

Písemné odůvodnění a rozhodnutí o straně výkonu v případě, že nedošlo ve všech bodech verifikačního protokolu ke shodě strany, včetně nemožnosti vyjádření pacienta (**nutný podpis protokolu vedoucím lékařem**):

	Podpis vedoucího lékaře:
--	--------------------------

Pokud není shoda ve straně výkonu ve všech bodech verifikačního protokolu, je nutné vyplnit Úplný verifikační protokol !

Datum:	Razítko ošetřujícího nebo k výkonu předvádějícího lékaře:	Podpis:
Datum:	Souhlas pacienta se stranou výkonu:	Podpis:
Datum:	Razítko lékaře provádějícího výkon	Podpis:

Stranu výkonu ošetřující lékař nebo lékař provádějící výkon označí na těle pacienta.

Příloha k informovanému souhlasu obsahuje:

- účel, povaha, předpokládaný prospěch, následky a možná rizika zdravotních služeb
- alternativa navrhovaných zdravotních služeb, možnost zvolit si jednu z alternativ
- možná omezení v obvyklém způsobu života a v pracovní schopnosti po poskytnutí příslušných zdravotních služeb a případné změny zdravotní způsobilosti
- údaje o léčebném režimu a preventivních opatřeních, která jsou vhodná, a o poskytnutí dalších zdravotních služeb
- poučení pacienta, jemuž byl implantován zdravotnický prostředek – podrobné informace o implantovaném zdravotnickém prostředku podle zvl. právního předpisu: údaje, které umožňují identifikaci zdravotnického prostředku, včetně jeho příslušenství, spolu s pokyny týkajícími se bezpečnosti pacienta a jeho chování, včetně toho, kdy má pacient vyhledat lékaře a kterým vlivům prostředím by se neměl vystavovat vůbec nebo jen při dodržování vhodných preventivních opatření.